

porro illud suum opus de Gl. conf. non multo ante an. 538 confecit. cum in eo de sancte Radegundis loquatur, vita sanctæ an. 537.

Porro si Fortunatus Vitam beati Albini non ante annum 576, vel 577, concinnasse dicendus est, plane commentitia, et apocrypha evincitur supra cita epistola Greg. Tur. ad sanctum Germanum, episcopum Parisiensem, cum hic eodem an. 576 decesserit, ut diximus in notis ad ejus Vitam. Qui enim poterat ad eum adhuc superstitem Gregorius Vitam sancti Albini, editam a Fortunato, a se vero emendatam mittere? Quo circa miror cl. Liruti hoc solum testimonio, quod ex apocrypha epistola Gregorii petitur, definire Vitam sancti Albini elucubratam a Fortunato fuisse, superiore Gregorii ejusdem testimonio prætermisso.

Hanc autem Vitam sancti Albini a Fortunato scriptam, edimus, ut exstat sæculo 1 Bened., primum edita a Surio ad diem 1 Martii, tum a cl. Mabillonio ad duo vetera mss. emendata, et notis illustrata. Bollandistæ quoque eandem exhibent ad diem 1 Martii, notis auctam, e quibus nonnullas subjiciemus, ubi opportunum videbitur, ad majorem lucem Vitæ sancti Albini offerendam.

VITA SANCTI ALBINI

ANDEGAVENSIS EPISCOPI.

PROLOGUS AUCTORIS.

1. Memini, vir apostolice, cum ad urbem quam Christo præculo regitis vestris me præsentaturus obtutibus occurrissem, inter reliqua maturitatis consilia, quæ sensu divite, torrentis more, mihi visus es inundare, etiam de sacratissimo viro domno Albino antistite vos fecisse tenuiter mentionem. Sicut enim ejus vita immarcescibilibus meritis florere probatur celestibus impressa libellis, ad ædificationem etiam plebis, humanis etiam fixa mandatis ut conderetur in chartis; duplici beneficio populis consuleri, dum et in illo teneret admiranda quæ colerent, et in se respicerent quod unusquisque sagaciter emendaret, id est, dum apud unum tot prædicanda cognoscerent, apud se resecare sua singuli non differrent; quatenus tam unica beati viri relatio, mede a publica fieret audientium.

2. Intelligens vero velociter fugientes a sæculo memoriæ subripi, timeo de vita sanctissimi negligenter aliqua, cito lapsura, alligare; nec facile rursus in animum recipi, si semel inciperet oblivione temporis invadente subdici. Cujus rei impulsor quidam, mandata vestræ beatitudinis exsequens, a me quod annuerem flagitavit, illud adjiciens, ut quæ ipse de gestis sancti viri juxta fidem compererat, ego ipso insinuante indubitabiliter propalarem; in hoc magis querelarum molem conficiens, eo quod quæ prædictus vir occulte quidem, sed digna relatu, gesserat, pro veritatis indagine, sed nec ad ejus singula meruit pervenire, et aliqua se de cogitis memoraverit, oblitum esse. In his autem quæ meminit sine ambiguitate, suo testimonio, populum nobis attulit assentantem, cum certe de ejus præteritis dubitare non liceat, qui operatur in singulis quotidie clariora.

* Sanctus Albinus ex abbate Tincillacensi, sive Cincillacensi, creatus episcopus Andegavensis, ad an. 529 (ut ostendit Gointins ad hunc annum, num. 4), subscripsit concilio Aurelian. III, an. 538, et per Sapaudum abbatem Aurelianensi v. anno 549. Obiit vero eodem anno, aut subsequente, ut infra dicemus.

b Deerat hic prologus Codici Audomarensi. BOLL.

* Hunc fuisse Domitianum, secundum post sanctum Albinum in sede Andegavensi episcopum, facile crediderim, a quo Fortunatus, l. xi, c. 27, Andega-

3. Congratulatus vero relatu, eo quod de vestris nutrimentis talis vir adoleverit, qui injunctam sibi rem tam strenue peroraret, et de proprio aliquid causa venustatis nec incompetentem offerret, imo, si velit, ipse per se quod aliunde poposcerat explicaret, siquidem quidquid de illo diceretur, vestris hoc præconiis reputatur, quoniam est meritum magistri, læs discipuli, et in ministri solertia sunt pontificis ornamenta. Quod cum ego meæ exiguitatis coactus attingere trepidarem, revera qui noverim hoc debere committi exertis ingenio, facundis eloquio, devotis officio, probatis stylo, qui sunt sensu divites, linguæ rota torrentes, famulatu celeres, carmine coruscantes, cum ante peritiam vestram ipsa Ciceronis, ut suspicor, eloquia currerent vix secuta, et cni apud Cæsarem Romæ libere licuit uti Aquitanico iudice, in Gallia forsitan formidaret.

4. Quid ergo a me infra doctorum vestigia latitante res alta requiritur, quem ad scribendi seriem nec natura profluam, nec litteratura facundam, nec ipse usquequaque usus reddidit expeditum? cum etiam voto traheret, rei magnitudine deterrerer; quia radiantem vitam, si pigri relatoris impar lingua prædicat, obsoletat; et quod illuminare debuit, hoc nube sermonis abscondit; ubi ageretur rectius, si quæ ab aliis poscitis, ederetis. Unde certus intelligo non vos hujusmodi quopiam indigere, sed ut de peregrinis nostra vobis aliquid ^d sistarcia non negaret, et velut inter fruges triticeas sterilitatis meæ hordacea se conferrent. Nunc itaque causas ambiguitatis in arbitrii statera suspendens, eligo rusticus agnosci per obedientiam magis, quam indevotus effici per doctrinam, ut cujus fastidire poteritis eloquium, saltem approbetis affectum. Hoc autem mihi videlicet in hoc opere

vum se fuisse invitatum ad festa sancti Albini celebranda indicat his versibus:

Rine

^d De hac voce *sistarcia* loquitur Dufur. in Gloss. Eadem porro, vel *sitarchia* et *sitarcia* scribitur, ac modo pro alimento ipso, modo pro sacco, vel cistella, qua cibi deferrebantur, accipitur; an quasi *σῖτος ἀροῦρα*? Hinc Ugutius Joan. de Janua: *Sistarcia*, inquit, *vas et repositorium, sicut saccus et pære*, etc., ut legitur apud eundem Dufur.

præcavendum est, ne ad aures populi minus aliquid A intelligibile proferatur. Idcirco igitur tota in mediocritate contentus, etsi relator ineptus, tam beatæ vitæ capio gesta breviter intimare, superest qui novit mederi ^a magis, ipse fluctuanti paginæ portum suæ dextoræ subministrat.

VITA INCIPIT.

5. Religiosorum vita virorum, quantum est meritis clarior, tanto voce crebrior populorum, quia dum illi universis beneficia tribuunt, in suam laudem linguas excitant singulorum; ad quod perspicacissime propagandum vita vel gesta beatissimi Albini deducantur ad medium. Igitur Albinus episcopus, ^b Veneticæ regionis Oceano Britannico confinis indigena, non ^c exiguis parentibus oriundus, imo digni germinis dignissima proles emergens, decus, quod sumpsit ex genere, felix vitæ meritis ampliavit, dum in illo et quod glorificaret Christus elegit, et quod universus veneraretur mundus effulsit. Qui inter ipsa novellæ juventutis exordia tanto fidei fervore flagravit, ut parentes, ad quorum desiderium solet infantia festinanter recurrere, pro charitate Christi magis iste voluntarie reliquisset, et, velut hostes animæ, carnales affectus ^d effugisset, credens sibi sufficere, si omnem ^e dilectionem in solo cœlesti Patre plantaret. Mox in ^f Cincillacense monasterio tanta animi humilitate Domino placiturus se subdidit, ut, salva morum honestate, nihil sibi de ingenuitatis privilegio vindicaret: ubi quem origo librum genuit, famulum voluntas addixit, intelligens magis esse laudabile ut amore Christi nobilitas inclinaret quod erat, quam ^g cæca festu quæreret apparere quod non erat.

6. Proficiebat denique in eo exercitationis quotidianæ processus, ita ut ultra se semper ascendens meritis, non reliquos vinceret, sed edomito corpore de seipso potius triumpharet. Quis enim expediet quam fuerit in jejuniorum parcitate præcipuus, in vigiliarum delectatione propensus, in orationis assiduitate laudabilis, in miserationis opere singularis, ut et hostem qui sibi repugnabat exstingeret, et unde se solum affligeret cunctis spe maxima subveniret? Erat enim ad obediendum promptus, ad vitia calcanda maturus, ita ut in ipso ^h juvenili tirocinio jam senibus esset exemplum, hoc solum habens cum homine commune, quod natus est, cæle- D rum totum voluit esse Christi quod vixit. Non oculum voluptati, non aurem ludibriis, non animum accommodans levitati, sed semper se regens anchora gra-

Hinc citos excurrens Cariacæ debebor aula

Tincillacen-4 perferor inde loco.

Hinc sacer antistes rapuit me Domitianus,
Ad sancti Albini gaudia festa trahens.

Quin in ms. Cod. escuriali, ut notat Rosweyduſ. post illa verba, auctore Fortunato presbytero, additum leg- batur, ad Domitianum papam, ex Boll. Lege notas nostras ad cara. 27 lib. xi Fort.

^a Forzan, malla.

^b De Venetis Britannie inferioris populis, eorumque inter Armoricos potentia, consuli Cæsar potest, atque e recentioribus Papirius Massonus, in Antiquit. Gallicæ. Urbs primaria, episcopatu illustris, Vannes Gallicæ appellatur. BOLLAND.

vitatis, talem se intra monasterii septa tractavit, ut vel, si quando processit ad publicum, esset infra carcerem sui cordis semper inclusus; nec aliud extra se respiciendum prætulit, quam Christum, quem in pectore fidelis portitor bajlavit.

7. His igitur studiis occupatus in tantam vitæ claritatem pervenit, ut ejus devotum servitium mundo Dominus per miracula testaretur. Denique cum adhuc puerulus per pagum in abbatis sui proficisceretur obsequium, dum applicuissent apud quemdam hominem, tanta detonuit violentia tempestatis, tantumque se pluvialis imber effudit, ut ipsam domum nec sua tecta defenderent. Cum ergo præ magnitudine pluvix casa pro campo constaret, madefactis omnibus, qui in eodem loco tenebantur hospitiis; ^B solum beatum Albinum tunc imber tangere expavit, quia ubi flammam fidei sensit, ne injuriam faceret, se gutta detorsit. Quo comperto, ^b conscientix sanctitas, quæ celabatur in annis, innotuit meritis, eo quod in flore adolescentiæ virtutis odore fragraret.

8. Dehinc cœlestibus donis cum ætate crescentibus, annorum circiter triginta et quinque monasterii rector et plus pater eligitur, quippe qui suo splendore ad se traxerat dignitatem. Interea sub magistri censura congregationis disciplina vernabat, ^c ubi, severitate districta, licentia peccandi perierat. Fervebat ergo pietatis intuitus, exultabat psallendi concentus, coruscabat inter fratres obedientiæ radius, præcellerat sanctæ charitatis ornatus, quia sicut erat ad vitia eradicanda sollicitus, ita ad inferenda dona cœlestia circumspectus. In quo abbatis officio rexit per ^d quinque annos congregationem sibi commissam, feliciterque gubernavit.

9. Et quia tanti meriti fama sepulta non latuit, sed felicibus pennis cuncta pervolans occupavit, contigit eo tempore ^e Andegavam civitatem pastoris gubernatione nudari. Tunc universitate populi concordante, quamvis eo humilitatis studio resistente, ad pontificalem gradum, duce Christo, concordanter eligitur. Qui honorem debitum sacerdotii consecutus, ita se in alimoniis pauperum, in defensione civium, in visitatione languentium, in redemptione præbuit captivorum, ut beata unius actio generale fieret salvamentum, quibus ex studiis cœlestes fructificavere ^D in eo virtutes.

10. Igitur in civitate Andegava, cum ei quædam mulier, Grata nomine, sed debilitate contractæ manus ingrata, nervis stupeſcentibus occurrisset, signum

^a Albertus *le Grand*, in *Vitis sanctorum Armoriconum*, prognatum scribit (Albinum) e familia, de *Spineto forti* dicta. BOLLAND.

^d Duo Mss., *effugiens*. BOLLAND.

^e Surius legit *delectationem*, pro *dilectionem*.

^f Hujusce monasterii nomen varie effertur, ut animadvertimus ex Browero, in notis ad c. 27, l. xi Carin. Fort.

^g Mss. sancti Maximini habet *juvembus*; duo alia, *juvemli*. BOLLAND.

^h Surius legit *conscientiæ sanctitatis*.

ⁱ Surius legit xxv annos, sed quinque duntaxat præferunt duo mss. Cod., quibus usi sumus. MACH.

^j Mss., *Andegavis*. BOLLAND.

crucis super infirmam dexteram fecit. Hinc præmor-
tuae palmæ prius se vivax topor infudit; item se-
quenti die in ipso loco, ut ab eo signaretur, se obtu-
lit, quo facto, cæperunt venæ suos excursus agnosce-
re; tertia vero die, ubi super eam sigillum crucis
impressit, statim se arentium digitorum fila laxave-
runt, et, recepto ministerio, mulier in Christi nomine
rediviva dextera se signavit.

11. Quadam vice, dum ad vicum ^a Geginam præ-
teriens accessisset, adolescentem, ^b Alaubandum
nomine, amisso vitæ reperit jam munere. Audiens
autem a parentibus extremam filii mortem deplorari,
occurrit, et ut mortuum vivum erigeret, se in oratio-
nem prostravit, quo incumbens diutius oravit. Dum
palesceret sacerdos in pulvere, animæ vivacitas ru-
bescebat in corpore, donec, pulsato cælo, patefacto
Tartaro, juvenis revocaretur a funere, sacerdos
a præce. Deinde cum ^c Asiaticum monasterium paterna
solicitudine visitasset, quidam, ut ei succurreret,
jam fide illuminatus, cæcus exclamat: cui sanctæ
crucis medicamentum imponens, tam fuit illi lumen
cito recipere, quam quæsisse. Item Andegavis cum
quidam Maurilio clausis oculis lucem sibi restitui
postularet, tum pontifex se ad nota arma convertens,
nox ut signum venerabile crucis super palpebras
ejus extendit, velut balista fortissima, penetratis te-
nebris, crux post se cæco lumen invehit. Item cum
Marcellinus quidam, circiter decem annos transgens
in nubilo cæcitatibus, tractus ad beatum pontificem
pervenisset, ubi signum adorandæ crucis super oculos
ejus extendit, statim erumpente sanguine, effuga-
tis tenebris, lux intravit.

12. Illud etiam nobis est factum memorabile recen-
sendum. Cum illustris femina, Etheria nomine, jus-
sione regia persequente, in Dullacense villa militum
custodia teneretur obsessa, tunc ovi periclitanti suc-
currente sancto pastore, solus, ut a nullo cognosce-
retur, ad ipsam ingreditur; quo viso, amplectens
ejus vestigia lugens mulier, inhærebat. Tunc infelicis
custodis insana procacitas vult eam quasi lupus a
veste pastoris evellere: injuriam vir sanctus accepit.
Tunc insufflans in ejus ^d facie, temerator sacerdotis
celeri morte multatus est. Hinc terrore urgente, re-
liqui reverentiam habuerunt pontifici, et unius pœna
fecit alios immunes a culpa; nec prius a muliere
discessit, quam, dato regi pretio, ipse eam liberaret.
Sic uno momento, et salus fuit supplici, et mors ex-
stitit præsumptori.

13. Nec id quidem est omitendum, quod tradi
memoriæ sit votivum. In vicum, cujus est vocabulum

^a Hic vicus Geginam videtur designari a Greg. Tu-
ron. lib. iv de Mir. sancti Martini, num. 14, ubi nar-
rat quod Baudegisilus quidam ex Andegavensi-
urbis territorio, Baudulfi filius, vici Geinensis (vel, ut ha-
bent Codd. Bellovacensis et Claromont., *Geniensis*,
ut adest et. Ruinart.), dum humoris sævi jaculo
sauciatur, debilitatus occubuit.

^b Sur., *Malabandum*.

^c Asiaticum, vulgo *Assay*, vicus est territorii Turonensis. Plures tamen sunt vici hujus nominis in Turonibus, ut animadvertit Valesius in notitia Galliarum.

A Albivia, piæ devotionis studio, sanctus Pater acces-
sit; ubi dum quidam cæcus ab eo operam misericordiæ
postularet, cœpit idem, quia dudum captus fuerat
infestatione dæmonii, corporis vexatione torqueri.
Tunc in orationem, cui semper animi sancta inten-
tione vacabat, corpus etiam prostravit, raptumque
lumen pristinum reddidit oculis, et pestem immundi
spiritus effugavit. O ineffabilis gratia pietatis, a qua
dum substantia sola petitur, triplex remedium obti-
netur: victu pavit egenum, muneravit visu cæcum,
reddidit libertati captivum!

14. Itemque occurrente eo regi Childeberto Pari-
siis, nuntiatur pontifici regem, venationis causa,
de civitate in crastinum esse discessurum. Mandat
se ut dignum duceret exspectandum. Sed quia bea-
tum Albinum corporalis infirmitas præpedivit, ad
ejus præsentiam prædictus rex occurrere matura-
vit; qui donec per illam viam quæ ad sacerdotem
ducebat incessit, feliciter properavit. Cum vero in
quoddam trivium pervenisset, velletque alibi de-
viare, equus ejus, ac si metallum fusile, gressum
movere non valuit. Suspiciens rex culpam esse equi
magis quam cauæ, alterum sibi fecit sterni, quem
dum per ipsum iter gradi compelleret, ac si mure
impediente, casus ire non valuit. Intelligens nihil
profecisse mutasse vehiculum, nisi mutaret ^e occur-
sum, cœpit ab equo discere quod homo peccaret,
et humanus intellectus haberet quod pecus corrige-
ret. ^f Deflectens in viam quæ ad sacerdotem duce-
bat, ea cœpit alacritate discurrere, ac si, ereptus
de fovea, campi mollis planitiem recepisset.

15. Est operæ pretium de quodam cadavere rem
vivam proferre. Dum ad civitatem ^g Venetis ipse vir
apostolicus accessisset, unus de obsequentibus jam
conversus adolescentulus, Christi servitio subditus,
quem pro qualitate morum peculiariter diligebat, eo
in loco defunctus est, atque sepultus, cujus defun-
cti post annum corpusculum psalleudo ad propria
revocabat. Tunc remorante eo pro causa, voluerunt
servicutes prius corpus movere quam sacerdos oc-
curreret; sed tanto pondere sit gravatum, ut ante
potuissent gigantea membra prensare quam pue-
ruli corpus sufferre, dum adhuc cadaver insepultum
crederetur jam marmore premi, cum nec equi gres-
sum poterant promovere, ac si pulvis ejus de se
vincula generasset, donec eos antistes rediens ora-
tione solveret, quos tacente voce confixit.

16. Hoc iterum non minus est prædicandum ^h mi-
raculum. Cum in Cincillacense monasterio ⁱ Genom-
merus monachus esset oculorum luce privatus. et

Hæc fere ex Ruinar., in notis ad Greg. Tur., lib. iv
de Mir. sancti Martini, c. 15. Asiaticum tamen mona-
sterium, de quo hic sermo est, videtur in diocesi
Andegavensi fuisse.

^d Sur., *faciem*.

^e Sur., *et cursum*.

^f Mss. Audom., *deflectens in via*. BOLL.

^g *Vannes*, in Armorica. Ms. sancti Max., *Ven-*
netia. Aud., *Venetus*. BOLL.

^h Abest hoc miraculum a tribus Mss. BOLLAND.

ⁱ Legitur *Genomerus* et *Gernomerus*. Ex ipso BOLL.

annosa tempora una essent noctis cæcitate trans-
 cursa, petiit sibi a sancto viro fieri crucis signacu-
 lum. Quo facto, luminis vitalis splendor intravit,
 et, fugatis tenebris, sol olim peregrinus illuxit. Est
 et hoc inter reliqua venerabile documentum. Cum
 in civitate Andegava turris portæ cohærens dam-
 natis esset carcer effecta, prætereunte beato Albino,
 fiebat insolentia de vocibus inclusorum. Tunc ad
 judicem preceptor accedit, ut eos pietatis causa de
 custodia relaxaret. Quod cum ille aure surda differ-
 ret, mox pontifex ad Deum se fida petitione con-
 vertens, tam familiari voce suggestit, ut in loco quo
 orationem sanctus effudit, miræ magnitudinis saxus
 quadrus exsiliens, portæ aditum faceret carceratis,
 quia ante ejus precem soliditatem suam lapis servare
 non potuit. Hinc egressi, quasi de sepulcro viven-
 tes, in basilica ^a sancti Maurilii domno Albino gra-
 tias referentes, se ad ejus vestigia prostraverunt, eo
 quod suspectos de funere redire fecerat ad salutem.

17. Item, dum quædam mulier arrepta a maligno
 spiritu se beatissimo Albino vociferans et ejulans
 præsentasset, mox adversarius ipse supra ejus oculo-
 rum in similitudinem vesicæ sanguine se collegit.
 Tunc pontifex faciens signum crucis increpavit eum,
 dicens: Inimice, oculum quem non dedisti, nec possis
 auferre. Mox de collectione ipsa in flebotomiæ
 similitudinem subtiliter sanguis erupit, quo fluente,
 sine læsione oculi, immundus hostis evanuit, et
 puella incolumis, imperante signo crucis, evasit.

18. Sed et hoc magnanimitatis exemplum oppor-
 tunum ducitur explicandum, quod pro Dei negotio
 apud eum non fuerit ulla regum potentumque per-
 sonalis acceptio. Denique ad cumulum celestis gra-
 tiæ conquiritur, incestarum nuptiarum execra-
 biles copulationes jure ^b condemnans, beatum Joan-
 nem irreprehensibilem imitabatur. Quanta vero inde
 sustinuerit, nullus digne poterit explicare. Siquidem
 martyr effici cupiens, si non desisset manus per-
 cussoris; sed procul dubio palmam martyris me-
 ruit, qui vetita desideria non abscondit. Unde præ-
 ter labores reliquos, etiam per synodos, pro ipsa
 causa sæpius excitas, excurrens, ad postremum
 quamplurimum episcoporum injunctio, ut excom-
 municatas a se personas absolveret, vi fratrum co-
 actus est. Et cum rogaretur ut eulogias, quas reliqui
 antistites ad personam communionis suspensam di-
 rigentes benedixerant, et ipse signaret, ait ad sa-

^a Sanctus Maurilio fuit episcopus Andegavensis:
 cujus vitam, ut nonnulli putant, scriptam a Fortu-
 nato, vide infra positam.

^b Vide canonem 10 concilii in Aurelianensis anno
 538 celebrati, cui Albinus subscripsit. *MAN. Leges
 Cointium*, ad an. 538.

^c De eulogiis, lege quæ diximus in notis ad c. 9
 lib. xi *Op. Fort.*

^d Expiravit, non sanctus Albinus, ut male inter-
 pretatur Sausaius in *Martyr.* (quod animadvertit Bol-
 land.), sed persona excommunicata, ad quam eulo-
 giæ mittebantur.

^e In Vita sancti Leobini episcopi Carnotensis,
 num. 13. Leobinus ipse, tum abbas Brajacensis, ad
 sanctum Cæsarium cum sancto Albino profectus legi-
 tur. *MANILL.*

A cordiale concilium: Etsi ad imperium vestrum ego
 signare compellor, dum vos causam Dei recusatis
 defendere, ipse potens est vindicare. Quo facto,
 antequam ^e eulogias excommunicata persona in ore
 susciperet, ^d expiravit; et priusquam portitor per-
 veniret, sermo sacerdotis obtinuit, qui etiam ad
 beatum Cæsarium Arelatensem præsulem pro eadem
 causa ^e consulaturus occurrit.

19. Sed quia cæns singula non valemus retexere,
 sufficiat de plurimis vel pauca dixisse. Illud quoque
 beatissimi testimonium viventibus post obitum ne-
 cessarium credimus præ cæteris explicandum, quia
 licet teneretur clausum corpus ejus in tumulo, attamen
 justæ animæ merces exuberavit in fructum. Igitur
 cum sanctus Germanus ^f Parisiænsium episco-
 pus, vel comprovinciales, ac pontifex successor ejus
 et populus, vellent membra sancti novam basilicam
 transponere, et, propter cellulæ angustiam in qua
 conditus fuerat, non daretur sacri corporis extra-
 hendi licentia, cunctis hæsitantibus et incertis quæ
 agerent, curis popularibus se virtus beatissimi viri
 mediatrix interserit. Nam expectantibus omnibus,
 et nihil deliberantibus, repente, nutu divino, dis-
 scisso pariete cellulæ, qui erat ad pedes ejus, a
 parte orientali tres lapides deciderunt, scilicet dato
 signo, per qualem locum se juberet educi posse.

20. Interea facto aditu, dum concentus psallen-
 tium ad sanctum sepulcrum progreditur, in loco per
 quem est eductus, palam tres paralytici, jam diu
 desperati, redditi sunt sanitati, ac nervi præmorui
 C vivificari didicerunt de meritis sepulti; statimque
 s duodecim sunt pariter illuminati; tandem aliquando
 sumentes lumina diei ab umbra defuncti, nimirum
 agnoscentes ejus adminiculo se posse lumen consequi,
 cujus virtute potuisset paries fenestrari. His et con-
 sequentibus insituit miraculis, et si summi pontificis
 membra recubant in sepulcris, attamen per Creato-
 ris gratiam in æterna sæcula vivunt merita confes-
 soris. Hic itaque celesti dono, venerandis floribus
 adornatus, viginti annis et ^b sex mensibus pontifi-
 calem apicem ecclesiastica regulariter censura gu-
 bernans, vitæ autem octogesimo anno, illud propheticum
 in *potentibus* beatitudinis culinæ feliciter explens,
 animam Deo charissimam, ereptam
 de sæculo, mansuram cum Christo, angelis plauden-
 tibus, Kalendis Martii ⁱ transmisit ad cælum,
 præstante Domino nostro Jesu Christo, cui est honor
 et gloria in sæcula sæculorum. Amen.

^f In notis v. c. Steph. Biluzii, ad Servatum Lu-
 pum, pag. 378, existat charta Nefingi episcopi Ande-
 gavensis, in qua ecclesia beati Albinus a sancto Ger-
 mano Parisiorum episcopo, voluntate et imperio
 Childeberti regis, ante portam Andegavensia urbe
 fundata memoratur. *MANILL.*

^g *Srr., duo cæci.*

^h Ms. sancti Maximini habet viginti annis, et septem
 mensibus. *BOLL.*

ⁱ Sanctus Albinus decessit nec ante an. 549
 quo anno subscripsit concil. Aurel. v, per Sapaudum
 abbatem, cum ipse forte ægritudine impediretur;
 nec post 550, quo anno Eutropius ejus successor,
 cœnobium Glanfoliense dedicavit; de quo vide
 Cointium, ad an. 550, num. 3.